

Naročnina

— naša letno 30 Din, polletno 15 Din,
— za inozemstvo letno 60 Din.

Posamezna šte. 1 Din

UREDNIŠTVO — UPRAVA: pri g.
Benko nar. poslancu v M. Soboti
telefon številka 8.

Štev. rač. poštne hran. 12.549

izhaja vsako nedeljo

MURSKA KRAJINA

Tednik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Cena oglasov

Na oglasni strani; cela stran 500
Din, pol strani 300 Din. — Cena
malim oglasom do 30 besed 10 Din,
vsaka beseda več 1 Din. — Med
tekstom vsaki oglas 15% dražji.
Pri večkratnem oglaševanju popust

UREDNIŠTVO in UPRAVA
v Murski Soboti.

Rokopisi se ne vračajo

III. LETO

Murska Sobota, 21. oktobra 1934.

ŠTEV. 43

SLAVA NAŠEMU KRALJU ALEKSANDRU I. ZEDINITELJU.

Ves jugoslovanski narod od skalnatih Karavank do sinje Adrije in dalje do Soluna, je skrušen. V neizmerni boli joče in toži.

Kralj Aleksander je mrtev! Naše zvezde vodnice ni več. Nobena smrt, odkar živi jugoslovanski rod nas ni tako pretresla, kakor kraljeva nenadna in mučeniška.

Razpeti Beli Orel je na svojem poletu v zavezniško zemljo in spremljan z milijoni jugoslovanskih src padel od zločinske roke v trenutku, ko se je spominjal vseh tisočev in tisočev borcev, ki so se z njim borili za osvobojenje in ujedinjenje Jugoslovancov. Močna sila pijetete in dolžnost sta gnala našega prezvišenega vladarja v Marseille, da položi ravno tu venec na grob svojim zvestim tovarišem. Njegovo očetovsko srce je poznalo predvsem dolžnost do svojih vojnih tovarišev, ki so ovekovečili domovino z nepozabljeno hrabrostjo in položili na žrtvenik lastno življenje; šele za lem je hotel vladar izvršiti druge, za vso Jugoslavijo neprecenljive naloge. To je tudi vzrok, da se je naš kralj — mučenik podal v Marseille. In zdaj? Ubili so nam voditeta in kralja v času, ko je bil najbolj oboževan, ko je razpletal najbolj zamotane probleme zunanje politike, ko je že dovršil svojo misijo na Balkanu, ko je jugoslovanski narod molil in prosil Stvarnika, da blagoslovi delo našega Apostola, ljubitelja svetovnega miru.

Mrtev je prvi jugoslovanski kralj, kralj, ki je nadkriljeval vse v realizaciji pojmovanja jugoslovenstva. Izdihnil je Kralj, Vojak, Državnik, Prosvetitelj, Ujedinitelj, Obnovitelj, izdihnil je sin velikega očeta Osvoboditelja.

Sam strašni Satan je dal v roke revolver plačanu mu propadlemu človeku, da uniči življenje Onemu, v katerega je verovala vsleherna jugoslovanska duša. In njegovi podaniki, pošteni Jugoslovani, ki jih je vodil od zmage do zmage, ne morejo doumeti, da ni več na

prestolu Onega, ki je vedno, a zlasti 18. januarja 1932. izrekel misijonarske besede: Narodno delo ujedinjenja ni delo ene generacije in ni posledica le zgodovinskega slučaja! To je delo velikanskega napora živih sil in rezultat moralnih in zgodovinskih dogodkov. Narodno edinstvo in državna celota ne moreta biti nikdar predmet kakih pogajanj. To mora biti vsakemu državljanu sveto in nad interesi poedinca. Načelo nove ustave garantira nacionalni in socialni napredek v razvoju političnega življenja. Vsa ta načela pa je treba pravilno razumeti: Nacionalno edinstvo in državna celota sta izven vsake diskusije. V decentralizirani državi je en narod, svoboden, enakopraven, nacionalno nedeljiv in poln verskega spoštovanja in ljubezni, prežet z vsem, kar je lepo in vzvišeno.

Zjedinitelj, ako bi nam ne pustil drugega kakor te zlate besede, bi bilo dovolj za nesmrtnost Tvoje jugoslovanske duše. Tako se je lahko izrazil samo en človek, samo en velik Jugoslovanc.

In zdaj, ko vidimo, kaj smo zgubili, je potrebno da kleče in odkritih glav položimo pri njegovem odru novo prisego, da hočemo dati naše življenje za njegova jugoslovanska načela, ker narod je večni in večna je Jugoslavija.

Na solunski fronti, v Dobrudži in Solunu, je umiralo tisoč in tisoč sinov za iste ideale, za katere je On kot simbol njegove vlade uveljavljal v državi. Nikdar nismo klonili hrbtov in nikdar nismo izdajali jugoslovanske misli, čeprav so klali naše žene in otroke, vesili domorodce, zasipali nas z granatami in prebadali z bajoneti. Zjedineni narod pa je izvojeval svojo Jugoslavijo. Po Božji in ljudski pravici nam pripada svobodno in samostojno življenje. To pravico bomo branili vsi moški, kakor nas je učil naš Viteški kralj Aleksander I. Karađorđević. Slava bodi Njemu skozi veke, Njenu ženjalnemu duhu!

ČUVAJMO JUGOSLAVIJO!

Kralj Aleksander - mučenik.

Žaloigra v Marseille-u.

Dne 9. oktobra je došel jugoslovanski rušilec „Dubrovnik“ v marseillsko pristanišče ob 4 uri popoldne. Francoski zunanji minister Barthou je takoj prišel na krov in je v imenu predsednika francoske republike pozdravil Nj. Vel. kralja. Naše Vel. se je za tem podalo na francosko admiral-sko ladjo, kjer se je nahajal mornariški minister Pietri. Na admiral-sko ladjo sta prispela tudi jugoslovanska ministra Jevtić in Antić. Po prisrčnih pozdravih so se podali visoki gostje na kopno, kjer so jih pričakovale francoske oblasti. Bilo je pravo navdušenje, ko je francoski narod pozdravljal v svoji sredini nositelja miru in velikega zaveznika Francije. Nato so sedli visoki gostje v avtomobile in se odpeljali proti prefekturi. Bilo je neizmerno navdušenje. Med viharimi ovacijami so držali avtomobili proti središču mesta. V avtomobilu je sedel poleg našega Vel. kralja Aleksandra zunanji minister Bartou, spredaj pa general Georges, kot zastopnik francoskega generalissima generala Weyganda. V trenutku, ko so zavili z avtomobilom pred marseillsko borzo, je skočil iz množice atentator, zdirjal na pločnik kraljevskega avtomobila

in oddal z bliskovito hitrostjo na kralja 8 strelav. Policijski komisar na konju je prav tako z največjo hitrostjo obrnil konja proti avtomobilu in udaril atentatorja s sablo. Atentator se je zvrnil na tla, a usodepolni strel so že končali svoje delo. Pospeševalca miru so zadele tri kroglice, ostale pa so ranile francoskega zunanjega ministra. Brezsrčna zver v človeški podobi je streljala še na tleh in ranila dva stražnika in eno žensko. Policiji se je jedva posrečilo iztrgati ga iz rok množice, ki ga je hotela linčati. Ubogi naš kralj, ki je vse svoje moči žrtvoval za srečo svoje domovine, se je smrtno zadet zgrudil. V trenutku, ko je izvrševal kot poslanec bratstva in miru najtežjo in največjo nalogo. Avtomobil je prispel v prefekturo, kjer so zdravniki nudili prvo pomoč, katera pa je bila zaman. Nj. Vel. kralj je zdihnil svojo blago in plemenito dušo 9. oktobra ob 5. uri in 15 minut. Zunanji minister Barthou pa je podlegel ranam ob 5. uri 45 minut. Predno je umrl, je še povprašal po zdravju kraljeve osebe. Ker so mu prikrivali smrt, je v zadnjih zdihljajih veselo kriknil: „Hvala Bogu da živi jugoslovanski kralj.“

Pokojni vladar se vrača domov. — Francija se s solzami v očeh poslavlja od svojega zaveznika.

Dne 10. oktobra ob 5. uri zjutraj je prispela Nj. Vel. kraljica Marija v spremstvu polkovnika Nanovića in ministra dvora Antića na železniško postajo v Marseille. V spremstvu zunanjega ministra Jevtića, jugoslovanskega poslanika dr. Spalajkovića, maršala dvora Dimitrijevića in prefekta Jousnota se je odpeljala z avtomobilom v prefekturo, kjer je počival blagopokojni kralj Aleksander. Nj. Vel. kraljica je pristopila k odru, pokleknila in molila kaki 20 minut v največji žalosti in tugi. Predsednik Lebrun je prispel v Marseille ob 10. uri dopoldne, in se takoj podal na prefekturo, kjer je imel z državniki kratko sejo. Šele potem se je podal v rdeči salon

prefekture, kjer je bila Nj. Vel. kraljica Marija. V imenu francoske vlade je izrazil Nj. Vel. kraljici Mariji iskreno sožalje. Dvorana prefekture je bila spremenjena med tem v mrtvaško kapelo. V kapeli sta bila dva katafalka. Na desnem je ležal Nj. Vel. kralj Aleksander I., pokrit z jugoslovansko zastavo, ves v rožah. Na levem je ležal zunanji minister Bartou, pokrit s francosko trikoloro. Nj. Vel. kraljica Marija je s predsednikom Lebrunom molila nekaj minut. Ob 12. uri so Nj. Vel. kralja Aleksandra položili v krsto. Krsto so dvignili generali francoske armade in jo odnesli v avtomobilski furgon.

Njeg. Vel. kralj Aleksander zapušta Marseille.

Vse bivanje našega kralja Aleksandra v Marseilleu je znašalo komaj 24. ur. Z največjimi vojaškimi častmi se je pomikal žalni sprevod k pristanišču, da položijo svete ostanke kraljeve osebe na vojno ladjo „Dubrovnik.“ Žalnemu sprevodu so se pridružile tisočere množice, ki so jokale in molile in mahale z robci v slovo vladarju, ki so ga še pred nekaj urami tako veselo in navdušeno pozdravljale. Ko so že prenesli truplo na „Dubrovnik,“ je pokleknila kraljica Marija poleg Lebruna, a vojaška godba je otožno igrala: Smrtno koračnico. „Dubrovnik“ je dvignil sidra v znamenje odhoda, topovi so zagrmeli, a zavezniški narod je plakal. Vojni brod

je odplul z predragim bremenom na odprto morje proti Jugoslaviji, da ji prenese in izroči kralja — Ujedinitelja.

V Dubrovniku zvonijo zvonovi.

Dne 13. oktobra je izkazalo mesto Dubrovnik našem blagopokojnemu kralju poslednjo čast. Sirene in zvonovi so oznanjali prihod bojne ladje „Dubrovnik,“ ki je nosila mrtvo telo pokojnega kralja. „Dubrovnik“ je plul tik ob mestnem zidovju. Turoben je bil pogled na blede svečice, ki jih je prinašal narod na obalo morja. Parobrod „Kralj Aleksander,“ ki je plovil v Split, je imel na krovu več kot 1200 ljudi. V znak žalosti so bile trgovine

zaprte. Zvonovi so zvonili vsake pol ure. V hotelu Gradač je obdržala komemoracijo Češka beseda. Tako je spremljal narod našega velikega junaka na celi obali do Splita.

Pričakovanje v Splitu.

Pred 9 leti je v odgovor na iskrene pozdrave izrekel v Splitu naš vladar sledeče besede:

Splitčani! Bodite od zdaj naprej, kakor do zdaj zvesti čuvarji našega Jadrana. Za Vami stoji krepko ujedinjena domovina.

Prav na tem mestu sta Split in cela Dalmacija otožno, a dostojanstveno pozdravila svojega viteškega kralja Aleksandra I. Ujedinitelja. Take inpozantne svečanosti, izkazane s tako globoko tugo še Split ni videl do danes. Cela Dalmacija je prišla v Split in jokala od silnih duševnih bolečin. Pet dni že vlada v mestu grobna tišina, kakor da bi bil v vsaki hiši mrljč. Ob 4. uri se je zbral narod, da izkaže zadnjo čast. V vseh hišah so brlele svetiljke. Od vseh strani so prihajali ljudje, ceste so bile polne tovornih in luksuznih avtomobilov, kmetje so prihajali iz daljnih krajev in naravnost poplavili splitsko okolico, najlepši znak, kako je kmet ljubil svojega kralja. Ob 5. uri je vse vrelo, zbrali so se še častniki, sokoli, gasilci, skauti in uniformirani člani Jadranske straže. Z največjim hrepenenjem so pričakovali Njegovo Kraljevo Visokost, kneza Arzena, strica našega blagopokojnega kralja, ki je prišel z dvornim vlakom ob 5.45 uri. Knez Arzen je bil oblečen v uniformo armijskega generala z lento Karadjordjeve zvezde. Poznala se mu je na licu nepopisna žalost. Pristopil je k njemu francoski konzul Gaston Soupe, ki je izrazil knezu sožalje. V velikanski povorki, katero so tvorili častniki, dobrovoljci, borci, sokoli iz Splita, Sušaka, Reke, Trogira, Korčule, Solina, Hvara, Brača, Visa, Zadra, Raba, Krka, Biograda, Makarske, Vinodola, Bakra, Mostara, Omiša, Dubrovnika i. t. d., so se pomikali otroci, ženske in kmetje proti Majorju Stojanu, kjer je bil katafalk. Na desni strani katafalka se je nahajala naša generaliteta in admiraliteta. Pozneje se ji je pridružil tudi angleški admiral Fischer, za katafalkom je stala četa 13. pp. Že ob 5. uri je odšla naša križarka „Dubrovnik“ nasproti. Avijon aerokluba je vzletel in spremljal bojno ladjo „Dubrovnik.“ Prav tako je odšla nasproti eskadrila hidroavijonov in spustila venec na „Dubrovnik.“ Ko je vladala na obali grobna tišina, so upirale množice oči v bližajoči se „Dubrovnik.“ Kdor bi natančneje poslušal, bi v tej grobni tišini slišal bitje neštetihih src. Dva poročnika kr. vojne mornarice sta čuvala krsto z izvlečenimi sabljami.

Knez Arzen pred rakvijo

Ko so montirali ponton, je izstopil na kopno kapetan bojne broda in pozdravil Nj. Visokost. Knez Arzen se je podal z maršalom dvora,

z ministri in banom na Dubrovnik. Ni se moral zdržati solz. Tiho je zajokal. Nepopisen trenutek ob rakvi. Med sviranjem državne himne so položili krsto, v kateri spi Ujedinitelj, na katafalk. Naš narod je sprejel posmrtno ostanke svojega vladarja z jokom in ihtenjem. Sprejel ga je v svoje naročje.

Od Splita do Zagreba.

Na poslednji poti pokojnega viteškega kralja Aleksandra I. Ujedinitelja proti Beogradu, je narod ob vsej železniški progi izkazoval poslednjo čast. Od Splita pa do Zagreba so bile zbrane ob železniški progi ogromne množice, ki so se nemo, odkritih glav in plakajoč poslavljale od svojega vladarja. Od splitske postaje pa do Kaštela so stali ljudje na obeh straneh proge v nepretrganem špalirju, v glavnem seljaki, ki so imeli s seboj cerkvene bandere, prižgane sveče in križe. V Perkoviću se je zbralo nad 3000 ljudi. Vse železniške postaje so ovite v črno. V Gospiću je bilo zbranih nad 15 000 objokanih Ličanov, ki so se razvrstili na postaji in vzdolž proge.

V Zagrebu so pričakovali posmrtno ostanke ob 21.40. uri. Tramvaji in avtobusi so vozili celo noč. Prebivalstvo je počastilo kralja z mimohodom do dvorske čakalnice glavnega kolodvora. Čeprav so naznanili, da prispe viteški kralj ob 21.40, je vstrajalo prebivalstvo cele tri ure, ker se je vlak z blagopokojnikom zakasnil. Na glavnem kolodvoru se je zbrala naša generaliteta, civilni dostojanstveniki, vojaštvo in vojaška godba. 100 tisoč ljudi se je bližalo kolodvoru, vladala je grobna tišina, splošni molk, slišalo se je samo pritajene vzdihne in jok. Ko se je bližal vlak, je zaigrala godba „Bože pravde“ tako veličastno in obenem tako otožno, da se je vse solzilo. Mimohod h katafalku se je izvršil v najlepšem redu in v globoki tugi. Od tu je odpeljal vlak zemeljske ostanke največjega Jugoslavana v Beograd.

Narodno predstavništvo priseglo.

11. oktobra so se sestali poslanci in senatorji v zborovalni dvorani, da po predpisih čl. 59. ustave kraljevine Jugoslavije izrečejo prisego zvestobe novemu vladarju naše države. Turobne obraze, kakor si jih videl na ulici, so se izražali tudi v očeh naših predstavnikov. Ob 11. uri istega dne je stopila v dvorano vlada in zasedla odredene ji sedeže. Predsednik senata dr. Tomasić se je dvignil in z zamolklim glasom prečital obema zbornicama uradno poročilo o smrti kralja Aleksandra. Takoj nato je bila prečitana oporoka pokojnega kralja, s katero so bili imenovani člani regentskega sveta, končno še proglas vlade jugoslovenskemu narodu, v katerem je sporočeno, da prevzame oblast prestolonaslednik Peter, sedaj Nj. Vel. kralj Peter II.

Po govoru predsednika senata poslanci in senatorji zaprisegli vestobo novemu vladarju Petru II. po 10 minutnem odmoru je dr. Tošić nadaljeval sejo ter prečital za-

Naš up in naša nada, kralj Peter II. se vrača.

Novi jugoslovanski kralj Peter II. je prišel iz Londona, kjer se je šolal, spremljval romunske kraljice matriko in jugoslovanskega poslanika dr. Gjurica v Pariz. Na kolodvoru je bila postavljena častna četa. Kralj Peter je odšel s svojim spremstvom v hotel, kjer je počakal prihoda svoje matere kraljice Marije, s katero je tudi potpoval v Jugoslavijo. Ko je prišla v London vest o strašnem atentatu, so jo hoteli vsaj za nekaj časa prikriti mlademu kralju. Šele drugi dan je poskušal poslanik Gjuric po vinkih povedati strašno novico. Mlademu kralju je ves bled in drhteč glasno oplakal.

Mladi kralj se je s svojo zvišeno materjo vrnil preko Jesenic v Beograd. Prvi pozdrav na jugoslovanskih tleh so mu izrekle jugoslovanske oblasti na Jesenicah. Pretrpeli so bil

konski predlog, ki ima samo en člen in ki predlaga, naj se pokojni kralj v uradnem nazivu doslej nazivlje pod imenom *Viteški kralj Aleksander I. Zedinitelj*.

sprejem v Beogradu, ko je vlada sprejela novega kralja in mu po starem običaju ponudila kruh in sol. Naš kralj je sprejel prve raporte slavne jugoslovanske vojske. Pravoslavni vladika ga je do solz ganjen poljubil na čelo. Na poti v kraljevi dvor ga je pozdravljala šolska mladina, kateri je kralj mahal z roko. Mladina se je veselila prihoda našega Veličanstva, starejši ljudje pa so jokali, ko so uzrli cvet Karadjordjevičeve dinastije.

Prestolica v globoki tugi.

Ljudje se zbirajo po ulicah mrkih obrazov, nihče ne govori. V znak žalosti so bile prve dneve vse trgovine zaprte. Tekom dneva so imele kulturne in narodno obrambne organizacije žalne seje. Topovski streli so odmevali.

Žalost v Slovenski krajini.

V sredo, po storjenem atentatu, so prihajali ljudje po več ur peš v mesto, da bi se sami prepričali o resnici. Pustili so pluge in vsa poljska dela. Pri srcu jim je bila smrt pretrpkega kralja, ki jim je vzela spanje in veselje do življenja. Ko je človek gledoval te strte postave, ki tvorijo obliko države, se je nehoté zamilil v čustvovanje našega kmeta. Tudi njemu njega ne hité dogodki brez pazovanja in brez mišljenja! Tudi on ve, kaj je treba dati Bogu in kaj kralju. Psihološko je zrel in se dobroaveda, da je predstavnik domovine, ki je z njo najtesneje združen, kralj pa da je domovina zgubljena, ki ga ima. Prav ta moment ga je tiral v bup.

Globoka žalost radi izgube Nj. Veličanstva in strah pred propadom države je dejstvo, ki nas zagotavlja, da je naš kmet plemenita duša, polna ljubezni do dinastije in vreden, da se odkrijemo pred njim. Tudi v tej najhujši boli in največjem udarcu je nadel prava pota. Obrnil se je k Onemu, ki da in jemlje. Z globoko molitvijo je obrnil do Stvarnika in ga prosil za srečo domovine. In oni, ki je zrel, je tudi dal. Dal nam je nedolžni cvet, dal nam je kralja Petra II. Kakor je poznal Njegov plemeniti očeski žetev, saj mu je bil kmet najljubši med ostalimi državljani, tako bo tudi mladi kralj posvetil vse noči za dobrobit in srečo našega tatara. Velika je zguba, ki nas je zadel, teške so preizkušnje, ki nam jih pošilja nebo, ali duh našega kralja živi v vsakemu poedincu in bo živel vedno. Kralja so nam umorili, a duha njegovega niso. Še nikdar in nikoli v življenju si nismo bili tako vestni našega obstoja kakor danes.

Veliko je terjal Bog od nas, največ, kar je na svetu mogoče. Dali smo Mu najdražje.

Ta žrtev pa nam je že prinesla plodove, ki se zrcalijo v združitvi vseh državljanov, ki imajo pred seboj kraljevo oporoko:

„Čuvajmo Jugoslavijo!“

Sokol v Murški Soboti ima žalno sejo.

Med prvimi korporacijami, ki so priredile žalne seje, je bil Sokol. Mrk in strit je otvoril žalno sejo brat starosta ter sporočil odbornikom pretrpno vest o smrti preljubega kralja. Besede so ga dušile, jezik je onemel, ko je zaklical Viteškemu kralju: Slava!

Občinski odbor v Murški Soboti izvršuje težko dolžnost.

V četrtek je sklical občinski predsednik g. Hartner žalno sejo, na katero je povabil poleg predstavnikov naše hrabre vojske tudi zastopnike vseh društev in korporacij. V sejni dvorani, ki je bila odeta v črno zagrinjalo in ozaljšana z rožami in palmami, so zvenele njegove besede kakor bi trgale srce:

Občani!

Največji sin naše domovine, oče vseh nas, Njegov Veličanstvo kralj Aleksander I. je postal žrtev gnusnega in zahrbtnega zločinskega napada.

Moder in junaški kralj je mrtev, živel pa bo njegov spomin na vekov veke, kakor bo tudi živelo njegovo veliko delo „Jugoslavija“.

Potrli in preplašeni od velikega udarca, ki je zadel našo domovino, smo se zbrali, da podamo izraz

svoji neizmerni bolesti in žalovanju ob smrti našega Veličanstvenega kralja.

Čutim se preslabega, da bi z besedami orisal neizmerno zgubo in veliko žalost, ki nas te dosegla s smrtjo našega vladarja.

V zgodovini velikega boja za osvoboditev in ujedinjenje, svetlo blešči ime blagega borca. V veliki svetovni katastrofi se je boril ramo ob ramo s svojimi vojniki in narodom, s katerim je pretrpel tudi srbsko Golgoto. Vendar je s svojo nepremagljivo voljo dosegel svoj sveti cilj, ujedinjenje in osvoboditev Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Kakor hraber in junaški vodja svojega naroda je bil v bojih, tako velik in moder vladar naše domovine Jugoslavije je bil v miru. V bojih junak, v miru moder vladar.

Pred njegovim junaštvom, modrostjo in ljubezni do mira se klanja ves kulturni svet in strašen zločin, kateri je ugasil to plemenito srcé, je izzval največje ogorčenje pri vseh narodih.

Zločinska krogla ga je zadel takrat, ko je stopil na zemljo velikega zaveznika Francije, da bi v interesu svoje in naše domovine in vseh nas izvršil svoje najnovejše veliko delo.

Tudi v svojih zadnjih besedah „Čuvajte Jugoslavijo“ je mislil le na svojo preljubljeno domovino.

Ko smo se zaprepasčeni in potrti zbrali, obljublamo, da ostanemo zvesti njegovi veliki ideji.

Spomin in mučeniško izlita kri našega blagopokojnega vladarja — ki nas je združil s svojim življenjem — naj nas spodbuja na bratsko medsebojno zblizanje in skupno sodelovanje v blagor naše z mučeniškim prelivanjem krvi ustvarjene domovine.

V znak naše globoke in neizmerne žalosti, pozovem Vas, da posvetimo blagemu spominu mučeniško preminulega vladarja eno minuto v popolnem molku.

V spomin blagopokojnika, mučeniškega kralja, Njegovega Veličanstva kralja Aleksandra prvega zakličimo trikratni „Slava“.

Modrost Vsemogočnega nam je ob tej preizkušnji bila ob strani in nam dala v osebi Njegovega Veličanstva kralja Petra drugega novega vladarja, ki naj izpopolni in dovrši veliko delo svojega blagopokojnega očeta, kateremu je zločinska roka preprečila nadaljnje delovanje.

Naj živi naša nada kralj Peter II. in ves kraljevski dom.

Naj živi naša Jugoslavija!

Rabinat v Murški Soboti je odredil.

Ob priliki tragične smrti našega Viteškega kralja Aleksandra I. Zjedinitelja, je predpisana stroga žalost. V počastitev Visokega blagopokojnika se opravlja v hramu vsak dan zvečer svečana komemoracija s predpisanimi molitvami. Komemoracija se vrši vsak dan in traja 30 dni. Razen tega moli rabin vsako soboto „Kadiš“ nepretrgano celo leto. Ob velikih praznikih se bo molila Hoskara za večni mir velikega Heroja.

Društva in korporacije v žalosti.

Vsa Murska Sobotica se je odela v črnino. Raz hiš plahutajo številne črne zastave — znanilke grozne nesreče, ki je zadel našo domovino. Sobočani so začutili živo potrebo dati javno in slovesno izraza svoji globoki žalosti radi nenadomestljive izgube, ki je prišla nad naš narod s smrtjo ljubljene vladarja, viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja.

Na povabilo staroste tukajšnjega sokolskega društva br. Pertota so se zbrali vsi predsedniki soboških društev v Sokolskem domu, kjer so sklenili, naj se skupno priredi žalna manifestacija članov vseh društev.

Preteklo soboto ob 9. uri se je zbrala sokolska deca in naraščaj v telovadnici tukajšnje gimnazije. Okna in žarnice prostorne dvorane so bile odete v črnino, ravno tako vsa prednja stena, kjer je pod črnim baldahinom visela slika velikega kralja. Sicer živahna mladina je ta dan pod vodstvom profesorjev in učiteljev v tihi in pobožni zbranosti napolnila dvorano. Po v srce segajoči žalostinki, ki jo je zapela mladina ter po nagrobni „Blagor mu...“, ki jo je zapel kvartet, je stopil na oder br. starosta. V globoko občutenih besedah je orisal veličino našega kralja-junaka, kateremu je vsa mladina s solzami v očeh vzkliknila trikratni: Slava! Na koncu je starosta pozval sokolsko deco in naraščaj, naj ohrani vso ljubezen tudi našemu mlademu kralju Petru II. Vsa mladina je nato z žarečimi očmi zaklicala kralju in starosti Sokola kraljevine Jugoslavije trikratni: Zdravo! Nato je kvartet zapel našo narodno himno, ki jo je istočasno z vsem žarom mlade navdušenosti zapela tudi mladina, ki ji bo ta dan ostal v neizbrisnem spominu.

Ob 11. uri istega dne se je zbralo v telovadnici članstvo vseh soboških društev. Dvorana je bila napolnjena do zadnjega kotička. Med grobnostno tišino, ki je vladala v dvorani, so zazveneli z dvorišča težki akordi žalostinke, ki jo je zaigrala tukajšnja mestna godba. — Že ob prvih akordih ni ostalo nobeno oko suho.

Komaj je godba utihnila, stopi br. starosta Pertot na oder, otvori žalno manifestacijo ter preda besedo g. nar. poslancu Josipu Benku.

S solzami v očeh, ki jih g. poslanec nikakor ni mogel zadržati, je predložil vso strašno izgubo, ki je doletela našo domovino radi groznega zločina v Marseillu.

Po govoru g. poslanca je zapel sokolski pevski zbor pesem „Oj Dobrodo...“, nakar je br. starosta obširno orisal življenje in delo velikega in nepozabnega kralja. Predstavil ga je kot velikega vojskovodjo in junaka v vojni ter neustrašnega borca za svetovni mir.

Pevski zbor, ki ga je vodil br. Velnar, je nato zapel žalostinko „Vigred.“

Po poklonitvi Manom velikega vladarja je br. starosta pozval množico, naj vzklikne mlademu nasledniku Petru II. v znak udanosti in neomahljive zvestobe trikratni: Zdravo!

Med burnim vzklikanjem je mestna godba odigrala narodno himno.

Po zaključku žalne manifestacije je br. starosta zaobljubil vse moško članstvo tukajšnjega sokol. društva.

Vsa prireditve je zapustila v srcih Sobočanov neizbrisen spomin in vsi so si globoko zapisali v srca kraljevo oporoko:

ČUVAJTE JUGOSLAVIJO!

NAŠA KRAJINA

— Sreska Kmetijska razstava v M. Soboti, ki je morala biti preložena, bo otvorjena v ponedeljek dne 22. t. m. ob 1/2 10 uri v Sokolskem domu.

— Vpisovanje sožalnih izjav je od 15. t. m. dalje vsak dopoldan na sreskem načelstvu v Murski Soboti, kjer je na razpolago knjiga za vpisovanje.

— Osebna sprememba. Žandarmerijski kaplar Oreškovič Joško, je na lastno prošnjo izstopil iz orožništva in se preselil v Turnišče. Ob tej priliki pozdravlja vse svoje prijatelje in znance.

— Če Vaše perilo ni čisto in belo kakor novo in se morda celo predčasno trga, potem gotovo ne perete z Zlatorog-ovim milom. Zlatorog-ovo milo se izdeluje iz najfinejših surovin in ga odlikuje izredna izdatnost in čistilna moč. Poskusite samo enkrat prati z Zlatorog-ovim milom, pa ne boste nikdar več rabili drugih pralnih sredstev. Priznali boste tudi Vi kar jih trdi na tisoče in tisoče: „Le Zlatorog milo da belo perilo!“ V svojo lastno korist zahtevajte pri svojem trgovcu vedno izrecno le Zlatorog-ovo milo!

Nov pravilnik za zdravljenje v bolnicah.

Dr. F. Novak, minister za socialno politiko in narodno zdravje, je predpisal nov pravilnik za zdravljenje v bolnišnicah. Ker bodo po tem pravilniku uživali prizadeti marsikatero ugodnost, se dotaknemo najvažnejših olajšav.

Kdor plačuje manj kot 100 Din neposrednega davka, odšteje se zgradarino hiše, v kateri stanuje in od katere nima dohodka, ne plača bolniških stroškov v III. razredu. Za druge bolnike velja dnevna taksa od 100—150 Din neposrednega davka, Din 10, od 150—200 Din, Din 20, od 200 Din dalje po 25 Din.

Vdove, ki imajo več kot tri mladoletne otroke in do 400 Din letnega nedosrednega davka, ne plačajo za sebe in ne za družinske člane bolniških stroškov.

Oproščeni so bolniških stroškov ne glede na višino davka one osebe,

pri katerih se lahko ugotovi, da bi bil ogražen gospodarski obstanek njihove družine.

Oproščeni so plačevanja bolniških stroškov v bolnišnicah za duševne bolezni davčni obvezanci z letnim neposrednim davkom do 400 Din, od 400 Din dalje pa plačajo le 20 Din.

Posebno važna pa je določba novega pravilnika, ki pravi, da se oskrbovalni stroški lahko plačujejo v mesečnih obrokih, ki teko od dneva, ko je bolnik zapustil bolnico in trajajo leto dni. To velja za vse one, katerim bi takojšnje plačilo ogražalo gospodarski obstanek.

Do zdaj se je tudi računali bolniški stroški materi dojlji, ki je spremljala dete v bolnico in ga tam oskrbovala. Od dneva pa, ko stopi nov pravilnik v veljavo, pa je taka mati oproščena plačevanja tudi, če neguje dete do treh let in obratno, če je mati dojlja bolna, pa vzame dete seboj. V obeh primerih plača mati bolniške stroške samo za eno osebo.

Neosnovan napad.

„Borba“ je v štev. 41. od 12. 10. 1934 objavila članek, v katerem mi očita, da se sokolske prireditve v Murski Soboti, spojene s proslavo 15 letne osvoboditve Prekmurja, dne 6. oktobra 1934, nisem vdeležil. V članku se dotika tudi občinskih volitev v Murski Soboti češ, da so tedaj nekateri kričali „Dol z Slavi“ itd. Čudim se „Borbi“, da objavlja sedaj napadne članke, dočim prinaša na 1. strani sliko tragičnega dogodka v Marseille-u, ko bi vendar morala vpoštevati globoko žalovanje po tako tragični izgubi preljubljenega vladarja kralja Aleksandra I. Zjedinitelja.

Vpoštevajoč tugo, ki nas je zadela vseh, ne smatram za primerno odgovarjati „Borbi“ v trenutku, ko traja globoko žalovanje, bom pa to napravil ob primernem času.

BENKO, poslanec.

V 41. številki tednika „Borba“ me je napadel neznani pisec. Čas splošnega globokega narodnega žalovanja za mučeniško preminulim junakim Vladarjem, ne dopušča časopisnih polemik z anonimnim obrekovalcem. Ko pa mine globoko žalovanje, se bom k temu napadu povrnil.

HARTNER FERDINAND, predsednik občine.

V tedniku „Borba“ štev. 41. z dne 12. t. m. je objavil neznani pisec članek proti našemu klubu.

Smatramo baš sedanjí čas, ko vlada vsesplošno globoko narodno žalovanje za tragično preminulim viteškim Vladarjem, absolutno neprimernim za časopisne polemike; čut pijetete in dostojnosti nam zabranjuje, da bi sedaj odgovorili obrekovalcu, kar mu gre, vendar se k članku pravočasno povrnemo.

S. K. MURA Murska Sobota.

Trgovina

Promet med Jugoslavijo in Avstrijo.

V mesecu avgustu t. l. so izvozili blaga iz Jugoslavije v Avstrijo v vrednosti 7.8 milijona šilingov. V lanskem letu so izvozili v istem mesecu za 8.1 milijona. Izvoženega blaga pa je bilo v vrednosti od 4.3 milijona šilingov v letošnjem in 4.7 milijona šilingov v avgustu lanskega leta. Zmanjšanje uvoza odgovarja povprečno % zmanjšanju celokupnega avstrijskega uvoza istega meseca lanskega leta. Ako pomislimo, da je bil letos tečaj našega dinarja v avgustu v razmerju s šilingom višji, kakor v avgustu 1933. in cene blaga nižje, lahko slepamo, da je bil izvoz jačji, kakor kaže blagovno razmerje.

V prvih 8 mesecih letošnjega leta se je izvozilo iz Jugoslavije blaga v vrednosti od 64.1 milijona šilingov, v lanskem letu za 68.1 milijona, istotako v prvih 8 mesecih. V Jugoslavijo pa se je poslalo blaga v isti dobi za 33.4 milijona šilingov, v lanskem letu pa za 34.3 milijona šilingov. Razlika je, kakor opazimo le malenkostna. Promet z vizumi je znašal v tem letu 33.8 milijona šilingov, v lanskem pa 30.7 milijona šilingov.

Kakor vidimo iz tega, je bil osebni promet z avstrijsko republiko letos mnogo večji, kakor lani.

Nova trgovinska pogodba med Jugoslavijo in Madžarsko

V lanskem letu sklenjena trgovinska pogodba med Jugoslavijo in Madžarsko je prenehala 15. maja t. l. Potrebno je bilo, da sklenejo naši državniiki novo pogodbo s sosedno državo. Ob koncu avgusta so pričeli pogajanja. Jugoslavijo je zastopal dr. Juraj Tomčić, direktor zavoda za zunanjo trgovino. Ta pogodba je bila sklenjena sredi septembra.

V pogodbi je posebno važno zvišanje količine lesa in sicer za kurjavo in zvišanje količine trdega lesa. Izvoz lesa za kurjavo se je povišal od 45.008 ton na 50.000, izvoz za trdi les pa od 2.500 na 4000 ton.

GASILSTVO:

Upravo gasilske župe Murska Sobota in vse čete je globoko ganila vest o tragični smrti Nj. Vel. kralja Aleksandra I. Zedinitelja. V poslavite spominu tako tragično preminulega kralja so vse čete držale žalne seje.

KMETIJSTVO

Licenciranje bikov in merjascev v srezu M. Sobota.

Redno letno licenciranje bikov in merjascev se bo vršilo po sledečem redu:

1.) V petek dne 26. oktobra ob 7. uri v Kupšincih, ob 1/2 9 uri v Tišini, ob 1/2 11 uri v Cankovi, ob 1/2 14 uri v Pertoči, ob 15 uri v Rogoševcih in ob 1/2 17 uri za G. Slavečo pri Forjanu.

2.) V soboto, dne 27. oktobra ob 7 uri v G. Lendavi, ob 9. uri v Bodoncih, ob 11 uri v Strukovcih, ob 14. uri v Puconcih, ob 16. uri v Mačkovičih.

3.) V ponedeljek, dne 29. oktobra ob 7. uri v Križevcih, ob 1/2 10 uri v G. Petrovcih, ob 14. uri v Šalovcih.

4.) V torek, dne 30. oktobra ob 7 uri v M. Soboti, ob 1/2 11 uri v Martjancih, ob 13. uri v Prosenjakovcih, ob 1/2 16 uri v Tešanovcih.

Živina se naj pripelje na ista mesta kot prejšnja leta.

Za občine, ki ne bodo imele zadosti licenciranih plemenjakov za javno uporabo, se bodo nakupili manjkajoči plemenjaki na stroške občin na plemenskih sejmih, ki se bodo vršili par tednov po licenciranju.

Kupim hranilno knjižico

z vlogo Prekmurske banke d. d. Murska Sobota. — Smodiš Blaž, Križevci, Prekm.

Prodajam vlogo „Kmečke posojilnice“ v Murski Soboti. Pojasnila v Prekmurski Tiskarni.

Naročajte in oglašajte v „MURSKI KRAJINI“

ZAHVALA.

Ko se je poslovil od nas naš predobri sin, oče, soprog, brat, stari oče in stric

ŠTIVAN FRANC,

smo od vseh strani sprejeli številne izraze sočutja, kar nam je lajšalo žalo v teh težkih trenutkih. Hvala predvsem gasilskim četam iz Gederovcev, Krajne, Sodišinci, ki so pokojnika spremljali v tako častnem številu h grobu, vsem prijateljem in sosedom, ki so nam stali v bridkosti ob strani, vsem darovalcem številnih vencev, Gostilničarski zadrugi, upravi posojilnice v Gederovcih, Združbi trgovcev v Murski Soboti in njenemu predsedniku g. Čehu za iskrene besede ob grobu in vsem ostalim, ki so prihitali od blizu in daleč, da spremijo pokojnika k večnemu počitku. Vsem bodi iskrena hvala.

Gederovci—Murska Sobota, 17. okt. 1934.

Žalujoči ostali.

Kmetovalci pozor!

Za delo na polju — nosite gumijevo obutev — pomaga Vam pri delu, zdravju in žepu. **BATA, M. SOBOTA**